

KOTIPIHAN LINTUJEN TUNTOMERKKEJÄ

talitiainen	Mustassa päässä on vaalea poski. Keltaisen vatsan halkaisee musta juova. Selkä on siniharmaan vihertävä. Tavallisin ääni "tvink" tai rähisevä "tsätsätsä". Laulu "titityy" tai lyhyempi "tityy" monin muunnelmin.
sinitiainen	Pienikokoinen lintu, jonka pyöreä pää näyttää alkavan suoraan hartioista. Päässä taivaansininen baskeri. Sinitiainen on talitiaista paljon pienempi. Siltä puuttuu talitiaisen vatsapuolen musta keskijuova. Posket ja sinistä päälakea reunustava leveä silmäkulmanjuova ovat valkoiset. Silmäjuova on silmän edessä mustahko ja muuttuu silmän takana tummansiniseksi. Silmäjuova levenee niskassa ja yhtyy kaulansivun taaksepäin levenevään tummansiniseen kaarijuovaan. Sinitiainen on selkäpuolelta vihertävä ja alapuolelta keltainen. Pyrstö ja siivet ovat kiiltävän siniset. Siivellä on valkoinen poikkijuova kuten talitiaiselakin. Koivet ovat tumman harmaansiniset, pienikokoinen nokka on musta ja silmän värikalvo tummanruskea.
harakka	Mustavalkoinen, pitkäpyrstöinen varislintu. Harakan pää, rinta ja selkä ovat mustat. Käsisiiven sulat ovat laajalti valkoiset ja ulkoreunoilta ja kärjistä vihertävän metallinkiiltoisen mustat, kyynärsulat ovat sinimustat. Pyrstö on pitkä ja tumma. Harakan vatsapuoli ja hartiat ovat valkoiset ja alaperä on musta. Harakan koivet ja nokka ovat mustat ja silmän värikalvo on tummanruskea.
mustarastas	Tumma, isokokoinen rastas. Koiras kokomusta, naaras ja nuori lintu tummanruskeita. Mustarastas liikkuu tasajalkaa hyppien (kottarainen juoksee). Koiras on höyhenpuvultaan hiilenmusta. Nokka ja silmärenkas ovat oranssinkeltaiset. Naaras on yleisväriltään mustanruskea, sen kurkku on vaalea ja rinnassa on heikkoa täplitystä. Joskus naaraalla voi olla vatsassa vaaleaa. Nuori mustarastas on vaihtelevan tumma ja sen erityispiirteenä on puvun vahva ruosteenvärinen sävy, joka säilyy alkusyksyn sulkasatoon asti. Mustarastaan koivet ovat tummanruskeat. Nokka on vanhalla koiraalla kellanoranssi, ensimmäisenä talvena mustanruskea ja myöhemmin osin keltainen. Naaraan nokka on tummanruskea ja osin keltainen tai ensimmäisenä talvena tummanruskea. Silmän värikalvo on

	tummanruskea.
keltasirkku	Melko pitkäpyrstöinen, kookas ja viiruinen. Nokka suhteellisen pieni. Keltasirkku on selkäpuolelta ruskeankirjava ja viiruinen. Väritys vaihtelee paljon yksilöllisesti. Yläperä on punaruskea, pyrstö pitkähkö ja pyrstön reunukset valkoiset. Päässä ja alapuolella keltasirkulla on aina keltaista väriä, nuorilla linnuilla toisinaan hyvin vähän, vanhoilla koirailta eniten; niiden pää voi olla lähes kokonaan keltainen. Keltasirkun alapuoli on vaihtelevasti viiruinen; eniten viiruja on naaraalla ja nuorella linnulla. Koivet ovat vaalean kellanruskeat, nokka sinertäväsävyinen, alanokka ylänokkaa vaaleampi. Silmän värikalvo on tummanruskea.
käpytikka	Mustavalkopunainen tikka. Selkä musta, alapuoli juovaton. Hartialaikut valkeat. Suuret, valkoiset hartialaikut. Alaperä on kirkkaanpunainen ja muu vatsapuoli vaalea. Käpytikalla on musta viiksijuova ja kaulansivujuova, joka rajaa posken ja korvanpeitinhöyhentien alueen yhtenäisen valkoiseksi. Käpytikkanaaraalla päälaki on kokomusta, koiraalla niskassa on punaista ja nuorella linnulla päälaki on punainen. Koivet ovat vihertävänharmaat ja nokka vaaleatyvisesti harmaa. Silmän värikalvo on punainen (aikuinen lintu) tai ruskea (nuori lintu).
hömötiainen	Hömötiainen on kuusitiaista suurempi, melko isopäinen ja paksuniskaiselta näyttävä tiainen. Sen selkäpuoli on harmaa ja vatsapuoli harmahtavan valkoinen. Posket ovat valkoiset. Päälaen baskeri ja leukalappu mustat. Hömötiaisen tummilla siivillä on tuoreessa puvussa vaalea pitkittäislaikku, joka kuluneessa puvussa saattaa puuttua ja aiheuttaa sekaannusta viitataiseen. Koivet ovat harmaansiniset, nokka on musta ja silmän värikalvo tummanruskea.
pikkuvarpunen	Varpusta pienempi ja sirompi. Pikkuvarpusen pää on tumman suklaanruskea, vaalealla poskella on tumma täplä ja kaulan ympärillä on valkeahko rengas. Pikkuvarpusella on musta leukalappu. Selkäpuoli on ruskean- ja mustankirjava, vatsapuoli harmaanvalkea ja siivellä on kaksi valkoista poikkijuovaa. Pikkuvarpusen sukupuolet ovat samanväriset. Koivet ovat vaaleanruskeat. Nokka on kesällä musta ja talvella kellertävätyvisesti ruskeanmusta. Silmän värikalvo on tummanruskea.
punatulkku	Pihapiirien roteva talvilintu. Tunnusomaista lajille on leveä valkoinen siipijuova. Punatulkkukoiraan vatsapuoli on

	<p>ruusunpunainen ja naaraan punertavanharmaa. Punatulkun pää, siivet ja pyrstö ovat mustat (sininen metallinkiilto), selkä on harmaa ja yläperä loistavan valkoinen. Nokka on musta, hyvin paksu ja kupera. Nuori punatulkkku on ruskeampi kuin naaras ja sen pääläelä puuttuu musta väri. Punatulkun koivet ja silmän värikalvo ovat ruskeat.</p>
tilhi	<p>Tunnettu töyhtöpää, jolla musta leukalappu ja rosvonaamari. Noin kottaraisen kokoinen. Päässä sillä on pitkä ja tuuhea töyhtö. Kauempaa tilhi näyttää tummalta, mutta lähempää erottuvat erittäin kauniit ja värikkäät höyhenpuvun yksityiskohdat. Yleisväriltään tilhi on harmaanpunertava, mustilla siivillä on keltaista ja valkoista kirjailua. Tummassa pyrstössä on keltainen kärkivyö, yläperä on tuhkanharmaa ja alaperä punaruskea.</p> <p>Vanhan linnun koivet ovat mustat ja nuoren vaaleanpunertavat. Nokka on tyveltä punertavasti musta (vanha lintu) tai tummanharmaa (nuori lintu). Silmän värikalvo on punainen (vanha lintu) tai tummanruskea (nuori lintu). Vanhan linnun tunnistaa myös käsisulkien kärjen ja reunojen kirkkaankeltaisista tai valkoisista kulmajuovista, kun taas nuorilla yksilöillä käsisulissa on vain vaalean keltaisia suoria reunaviivoja.</p>
räkättirastas	<p>Suuri, voimakasrakenteinen, pitkäpyrstöinen, kirjava lintu. Takaselkä, yläperä ja niska harmaat. Siivenalukset, kainalot ja vatsa vaaleat. Kurkku, rinta ja vatsansivut juovikkaita kuin suomut. Selkä on punaruskea, pää, niska ja yläperä ovat harmaat. Pystö- ja siipisulat ovat mustat, siiven alapuolen peitinhöyhenet ja kainalot ovat valkoiset. Räkättirastaan sukupuolet ovat höyhenpuvultaan lähes identtiset. Koivet ovat ruskeat. Nokka on talvella mustakärkisesti oranssinkeltainen, kesällä kokonaan keltainen (koiras) tai ylänokassa on keltaisen ohella hieman ruskeaa (naaras ja nuoret linnut). Silmän värikalvo on tummanruskea.</p>
närhi	<p>Närhi on suunnilleen naakan kokoinen varislintu. Närhen yleisväri on harmaanpunertava. Siiven käsisulkien peitinhöyhenet ja pikkusiipi ovat kirkkaansinisen, mustan ja valkoisen kirjavat. Pystö on musta ja yläperä hohtavan valkoinen. Päässä silmiinpistäviä piirteitä ovat musta viiksijuova ja usein tuuheaksi töyhdöksi nousevat pääläenhöyhenet. Närhen siipisulat ovat mustat, käsisulissa on</p>

	valkeat etureunat ja kyynärsiivellä valkoinen laikku sulkien tyviosassa. Närhen koivet ovat vaaleanruskeat, nokka on musta ja silmän värikalvo sinivalkoinen.
kuusitiainen	Kuusitiainen on pienin tiaislajimme. Sen pää on kiiltävänmusta, ja posket ja niskalaikku ovat valkoiset. Selkäpuoli on tumman siniharmaa ja vatsapuoli valkeahko. Tummalla siivellä on kaksi valkoisten täplien muodostamaa poikkijuovaa. Pyrstö on tumma ja lyhyempi kuin muilla tiaisilla. Kuusitiaisen koivet ovat siniharmaat, nokka on musta ja silmän värikalvo tummanruskea.
naakka	Naakka on noin pulun kokoinen, himmeänmustapukuinen varislintu. Pää on silmän takaa ja kaulansivuilta vaaleanharmaa; vaalean määrä vaihtelee yksilöittäin ja joillakin yksilöillä saattaa kaulansivuilla olla valkeahko sepel. Nokka on lyhyehkö. Koivet ja nokka ovat mustat, silmän värikalvo harmahtavanvalkoinen (vanha lintu) tai harmaansininen (nuori lintu). Naakka on parvilintu, jonka yksilöiden välillä on arvohierarkia. Naakkapariskunta pysyy parvessakin toistensa läheisyydessä.
varis	Höyhenpeite on suurimmaksi osaksi tuhkanharmaa paitsi pää, kurkku, nilkka, siivet ja pyrstö kiiltävänmustat. Nokka ja jalat ovat mustat.

tunnusmerkit www.luontoportti.com